

Den tweden Augusti hebbe ick, vervolgende die voers. ons operlachte commission by my in tegenwoordicheyt des drosten the Montfort ghevordert in der thorencamer beneden Pauwels Leyssen alias Bachuys, ghevanghen, alt xxvi jaer.

Denselven, ghevraeght wesende, seyde te wesen gheboeren binnen Maeseyck ende meest daer altiit ghewoont te hebben, uuytghenomen dat hy over acht oft x jaeren te Luydick tweemael wat tiits ghewoont heeft om siin Walsche spraecke te leeren; anders sich meest te Maeseyck heeft ghehalden. Seyde, dat siin vader, Daniel (ghe)heyssen, x oft xii jaeren overleden is ende siin moeder noch in den leven is, gheheyssen Anna Bacht (?), woneende in 's Grevenstraet.

Ghevraeght wanneer ende hoe hy by desen gheselschap van predicanten, in boschen ende winckelen ⁽¹⁾ preeckende, ghecomen sy, seyde, dat hy over twee jaer ongheveerlick bynnen Eyck van eenen schoenmaecker Corst seer swaerlick was ghewont gheweest (soe hy ons oeck die cicatricen aen den rechten arm ende opt hooft thoende), derhalven hy proces sustineerde voer schepenen van Maeseyck, in welcken die pastoor hadde ghetuyght, dat hy, die spreekt, dat siin wederdeel al vergheven hadde, soe dat hy derhalven voer schepenen van Maeseyck tproces verloor. Ende soe die saecke naermaels te Luyck voer recht quamp, wan hy aldaer den proces naer raet van gheleerden, diewelcke het vergeven van den misdaet niet soe en verstonden als der pastoor

(1) hoeken.

ghetuyght hadde, dan alleenlick als voer Godt die sonde vergeven siinde, alleenlick niet siin smert ende schade, ende wan alsoe met recht siin saecke, daernaer hy — hoewel der pastoor by hem, ghewont wesende, hadde gheweest ende siin biechte ghehort ende dat hellighe sacrament hem ghegeven hadde, siin tegenpartye vergeven hebbende als voers. — soe en hadde hy daernaer niet meer den pastoor ghelooft, oeck om andere saecken, die hy aen hem spuerden, die ongottelicke waeren, als dat hy siin maecht by hem hadde, daarvan hy kinderen verweckte, soe hy er oeck twee van heeft; dat hy een dro(n)ckendrencker was; dat hy vechtende is ende anderen wel ghewont heeft; ende wanter staet ghescreven, dat der cnecht Christi niet senckich ⁽¹⁾ en sal siin. Seyde, dat hy aen desen handel quamp by oersaecke, dat hy aensach eenigher meeghden leven, tho Maeseyck woonende in siin nabuerschap, dat oer leven beter waere dan dat syne; dieselve sprack hy aen ende namp van sy wat onderwysinghe. D'eene die hiet Triin, d'ander Truyken, beyde uuyt den lande van Gulick, aldaer ghecommen te dienen by Philips, die ghewantmeecker, alwaer sy beyde woenen. Daernaer seyde, dat Triin vertroocken is, ende en weet niet, waer sy woent. Voert leerde hy met lesen die Bybel ende meest dat Nieu Testament.

Ghevraeght, oft hy gheen andre boecken en hadde gelesen om christelicke leeringe, seyde neen. Ghevraeght, wy duckmael hy te deserghelicke predicke is gheweest ende wye der predicant ditmael sy gheweest, seyde, dat der predicant wiit van hen is ende het overlants spreekt; dat derselve desen somer noch eenmael int bosch ghepredickt heeft ende hy hem ghehoort heeft, ende wist niet, oftet geschiet sy Sonnendaegs voer Pinxten, als der drost seyde datter oeck een predick int Echterwalt ghehalden solde gheweest siin, maer seyde, dat der leeraeren een int Palsgraven lant meest sich erhalden heeft, soe hy meynde; dat oeck seer hooghe spraecke spreekt. Seyde synen name te weten, dan besweerden sich hem te nomen, opdat hy niet een verreder worde ghehalden.

Ten lesten heeft hem ghenompt te heeten Teuwalt: hy en wist synen toenaem niet, en hadde hem oeck niet anghesproeken;

(1) twistziek.

seyde, dat der andere Henrick hiet ende mocht uuyten Coelschen lande siin: hy hadde wel verstaen, datter der broeders te Collen ghevangen waeren, van denwelcken der voers. Henrick in den lesten predick seyde, dat die ghevangen ontboden hadden den broeders, dat sy vlissich soudens wandels waernemen; dat sy den Heere in der gherechticheyt voer hem wullen bidden, dat der Heer hen wolde stercken met Hellingen geest: sy wolden weder flissich voer hem bidden.

Ghevraeght, wieveel in ghetal sy wel by den anderen waren ongheverlick, seyde des niet te weten, ontrent een hondert, ende als men predict, staen rontom den predicant gheliix der eerden.

Ghevraeght, hoe sy by malcandren commen, seyde, dattet hem was ghesacht, ende soe hy int velt was, dat een meghtken hem sacht, men sole over Maes gaen, die by Grietken Borremans woent, ende dieselve Grietken is met hem overghevaren, dan niet haer man, die een dronckendrincker mach siin; noch een cnecht metghegaen, den hy niet en cant, ende een vrouwe, Mey (?) van Roy, ontrent Weert ghelegen.

Wy andere noch van Maeseyck daerby gheweest siin, gevraeght, seyde met grooter besweernisse, dat der een was, Gilis der smet met twee kinderen, in der Bossstraet woonende, des soon ende dochter ontrent xx jaeren olt moegen siin. Der voers. Gilis mocht wel met den predicant, als hem dunckt, hebben ghesproocken, des hy niet ghesien. Noch wasser een, die tot Eyck is ghevanghen gheweest, ghenoomt Thiis Kupers, die en sal, soe hy seyde, niet meer tEyck openbaerlick commen oft wonen. Oeck werender etlicke meeghden, die van buyten daer siin commen wonen, eenighe op de Bossstrate woonende, der namen hy niet en wist: d'een heet Itken, d'anderen wist niet te noemen. Oeck isser Dirick der schroder by gheweest met siin vrouwe, wonende in een systraet naer den wal wert ende naer der Maese te gaen, ende cost die straet niet ghenomen. Oeck isser gheweest Lenart Specker, van buyten gheboren; die drost seyde, van Susteren solde hy siin gheboren. Hy wasser sonder siin vrouwe; dieselve woent in de nabuerschap van den voers. scrooder. Seyde geene mans meer te weten, die uuyt Maeseyck daerby waren gheweest; hy en wist oeck niet, dat der voers. Lenart onder hem eenich bevel hadde die te vergaderen oft anders.

Ghevraeght, oft hy eenighe van Roesteren oft van der Nierstat, die hy kende, daerby ghesien heeft, seyde der gheen te kennen noch oeck eenighe uuyt Aecken oft Maestricht.

Ghevraeght, oft hy van den inwoenders van Ruremunde by der vergaderinghe geen ghesien en heeft, seyde, dat eener, Lenart Boymers ghenamt, een wever, als hem dunckt, daerby sy gheweest ende heeft tho Remonde ghewoent, dan sol nu van daer vertogen siin; noch een Wilhem der scrynemaecker, ontrent Remunde woenende.

Seyde, datter laestmael ii mans ende een vrouwe ghedoopt ziin worden ende die anderde reyse ontrent Pinxten oeck eenighe ghedoopt mochten siin; hy en kende der laest ghedoopte geenen, en wist oeck niet, waer die woonachtich waeren. Seyde, dat hy noch niet en waere ghedoopt wy die andere, dan wel in syne kinsheyt gheloofden ghedoopt te siin. Seyde, dat hy noch wel 't jaer in den somer in Echterwalt is gheweest ende aldaer predick ghehoort heeft; hy en weet niet, wy van den voers. personen predickte, oft oeck Tiis was, die nu een van den ghevangen is binnen Collen.

Ghevraeght, hoe sy dat Sacrament deylen, seyde, soe hy noch niet soe verre commen en was, dat hem dat niet ghegunt en worde te sien, noch heeft hiit ghesien bracken ende deilen dat broot als naer die scrifte.

Seyde, dat sy oeck den hilicken staet in eeren halden ende sich verhilicken, dan doen den hilick gheliick der jonge Tobyas, niet uuyt begeerte des vleesches, dan uuyt liefde der kinderen, niet om gietz (?), ende om d'een den anderen te vermanen tot die gherechticheyt. Seyde oeck, dat hy niet soo verre in den gheloove versterckt was, dat hy tot zoo'n huclick solde ontfangen warden.

Seyde oeck noyt met hemluyden dat nachtmael des Heeren ontfangen te hebben.

Seyde, dat die predicanten luyde onder die viiftich jaren alt weren.

Ghevraeght, wat siin ghelooff were van den heyligen Sacramente des altaers, als dat ghementsicht wordt by den christghelooovighen, seyde, dat hem swaer were daerop te antwoorden, soe der gheloff van den almogenden Heeren ghegeven wordt: hy waere in geenen deell met den predicanten verbonden, en hadde

oeck hoerer geen anghesproocken, dan Thiis een bootschap gedaen, ende seyde niet anders te hebben ghesocht noch te soecken dan siinder silen salicheyt. Wanneer hy van fromen ende oprechten anders gheleert ende onderwesen worde, hy wolde gern den besten wech volgen.

Ghevraeght, oft die (ten) predicke commen, gheweer metbringen, seyde neen, dan sulx als daer sy mede over wech ghewoonlick siin te gaen, als een gaffel , geen roers noch ander langer gheweer noch rappiren, terwylen sy om geen vechten en commen.

Ende naer desen heeft Pauwels voers. ghebeden als voerhen meermaels, dat wy daeraen sien wolden, dat nimant derghenighe, die hy nu naemaftich ghemaect heeft, in last quaemen; seggende, dat wy die waerschouwen solden niet soe in den lande van Gelre ende in den boschen te commen, den predicken naer te gaen etc.

Tot onsen bevel heeft hy dese syne bekentenisse onderteeckent.

Pouls Leysen.